

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина четверта

Стенограма пленарного засідання

21 вересня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина четверта

Стенограма пленарного засідання

21 вересня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 21 вересня 2023 року)

Частина четверта

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...8
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...14
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій, парламентських асамблей, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з проведенням російською федерацією незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя»	...14
Заява депутатської групи «Довіра»	...20
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Щодо підтримки оборонно-промислового комплексу України в умовах воєнного стану»	...21
Внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України»	...25
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо політично значущих осіб»	...27

Прийняття рішення про усунення неузгодженості в тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо зміни статусу та порядку формування служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя»	...33
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг»	...34
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про захист прав позичальників у межах договорів мікрокредитування та мікропозики»	...34
Відхилення проектів законів України:	
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди та приватизації державного та комунального майна»	...41
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди державного та комунального майна»	...41
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди державного та комунального майна»	...41
«Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» щодо встановлення пільгового режиму отримання в оренду державного і комунального майна орендарями, які потребують соціального захисту, здійснюють соціально значиму діяльність, зокрема забезпечують реформу шкільного харчування»	...41
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...47

Прийняття постанов Верховної Ради України:

«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для здійснення парламентського контролю шляхом проведення розслідувань з питань дотримання законодавства України Міністерством оборони України, Збройними силами України, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, а також правоохоронних органів спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями, що становлять суспільний інтерес» ...49

«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів імпортозаміщення, експорту, імпорту на митну територію України товарів російського походження» ...49

«Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» ...49

«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної партії «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» ...50

«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України
«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради
України з питань розслідування можливих фактів
порушень законодавства України посадовими особами
Бюро економічної безпеки України, органів державної влади
та інших державних органів, які здійснюють повноваження
у сфері економічної безпеки, що могли призвести
до зменшення надходжень до державного та місцевих
бюджетів» щодо включення до складу ТСК
представника від фракції Політичної партії
«ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» ...50

«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради
України з питань розслідування достатності фінансування
центрального органами виконавчої влади належного
лікування та реабілітації військовослужбовців у закладах
охорони здоров'я та пов'язаних з цим питань» ...50

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
21 вересня 2023 року, 10 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, майже 19 місяців триває героїчне протистояння нашої держави широкомасштабній злочинній агресії російської федерації. Прикметно, що саме в Міжнародний день миру держава-терорист вчергове проявила свою нелюдську сутність. Так, сьогодні вранці зазнали масованих ракетних ударів мирні українські міста: Київ, Харків, Черкаси, Херсон та інші населені пункти. У результаті є загиблі і багато постраждалих, зокрема діти. Висловлюємо співчуття всім рідним і близьким загиблих, бажаємо якнайшвидшого одужання постраждалим. Усі причетні до цих та інших злочинів проти України будуть обов'язково притягнуті до відповідальності. Великою ціною український народ визволяє рідні землі, захищає демократичні цінності, відстоює європейський та євроатлантичний вибір.

Прошу хвилиною мовчання вшанувати вічну пам'ять захисників і захисниць, які поклали своє життя за світле майбутнє української держави.

Вшануємо також пам'ять усіх безневинних жертв, загиблих від рук російських терористів.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, день міста відзначає одне з найдавніших міст України – величне й непохитне місто-герой Чернігів. Вітаємо наших співвітчизників з днем міста. Бажаємо їм добра, витримки та якнайшвидшої перемоги України *(Оплески)*.

Шановні колеги, сьогодні день народження в наших колег народних депутатів України Мар'яна Богдановича Заблоцького, «Слуга народу», а також Інни Романівни Совсун, «Голос». Давайте привітаємо іменинників та побажаємо їм міцного здоров'я, плідної праці, нових звершень і якнайшвидшої перемоги *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час – по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається Олександру Сергійовичу Колтуновичу, депутатська група «Платформа за життя та мир».

Папієв Михайло Миколайович. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»)*. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Є така дуже авторитетна міжнародна організація USAID. Якщо подивитися на бланк цієї організації, там написано: *«From the American people»* (від американського народу). Не від президента, не від конгресу, а від американського народу. Тобто на сьогодні нам також треба обрати такий принцип, щоб, об'єднуючи націю, ми говорили, що все для Збройних Сил, для пенсіонерів, для всіх робиться від українського народу. Думаю, це був би дуже позитивний момент, щоб ми оцю американську практику, яка є дуже позитивною, перейняли у своє сьогоднішнє.

Якщо подивитися на ті виклики, що стоять сьогодні перед нами... Ось зараз у залі немає Галини Миколаївни, але мені дуже хотілося б, щоб Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів пришвидшив розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про зайнятість населення» і все-таки вніс його до порядку денного, щоб функцію нарахування соціальних виплат передати Пенсійному фонду України, а Державну службу зайнятості зробити як окремий потужний центральний орган виконавчої влади (ЦОВВ). Це дозволить нам оперативніше підготуватися до майбутнього.

А майбутнє на нас чекає, я впевнений в цьому, таке. Насамперед – перемога України. Як тільки Україна переможе, думаю, це станеться якомога швидше, нам необхідно буде повертати громадян України з-за кордону. Для цього необхідно створювати робочі місця, тож вже сьогодні треба думати про це. Нам необхідно буде ветеранів, які повернуться з фронту, а за нашими підрахунками це близько півмільйона громадян, наших воїнів, наших героїв, забезпечити соціальними пакетами, надати психологічну, медичну реабілітації, організувати їм робочі місця. Служба зайнятості зразка 2007 року, яка сьогодні існує, не може забезпечити ані методологією, ані іншими речами ці необхідні моменти, тож нам, знаючи це, треба вже готуватися.

Щодо питань, які також сьогодні хвилюють ветеранів. Чому в Україні немає державної програми щодо комплексної реабілітації ветеранів? Ми ж знаємо, що це буде, що тих півмільйона ветеранів держава повинна буде забезпечити послугами. Нам необхідно буде забезпечити їх гідним життям: побутом, заробітною платою. Я дуже хотів би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату В'ятровичу Володимирі Михайловичу. Я так розумію, він передає слово Порошенку Петру Олексійовичу.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шкода, що так мало народних депутатів зараз перебуває в сесійному залі, бо сьогодні головним завданням Верховної Ради є виконання трьох речей. Перше – це законодавче забезпечення нашої перемоги, друге – парламентська дипломатія, третє або, може, перше – це допомога армії. І саме про це я сьогодні й хотів би поговорити.

Учора вранці я повернувся з лінії фронту, мав можливість поспілкуватися з командирами бригад і батальйонів. Хочу наголосити, що питання можливості бригад мати доступ до ресурсів місцевих бюджетів, швидко й ефективно вирішувати такі проблеми є принципово важливим. На жаль, учора ви 236 голосами проголосували за те, щоб забрати ці гроші у місцевого самоврядування, у військових і передати їх на якісь ефемерні програми, де краще знають, де купувати яйця за ціною 17 гривень, куртки – за потрійною ціною і як роздавати на початку широкомасштабного вторгнення величезну кількість попередньої оплати. Я прошу до другого читання зібратися спільною робочою групою, сконцентрувати ці гроші виключно на забезпеченні бригад пунктів постійної дислокації, забезпечити ефективний контроль за використанням цих коштів та захистити місцеве самоврядування і децентралізацію. Це перше.

І друге – позиція учасників бойових дій. Немає зараз нічого важливішого, ніж захист наших воїнів. Знову законопроект щодо УБД стоїть в кінці. Законопроект за мого авторства взагалі навіть не розглянутий комітетом.

Наголошую, треба не принижувати наших воїнів, а ввести питання щодо справедливості (бо їм ці «ксиви» непотрібні, це наш з вами обов'язок дати їм захист на законодавчому рівні, щоб вони могли захистити членів своїх родин, захистити родини загиблих) і сьогодні розглянути цей законопроект, не плутаючи його з формуваннями різних реєстрів, намаганням підтягнути туди полегшення проведення виборів. Сьогодні мета України – перемога у війні проти путіна і проти росії, а не перемога на виборах, а дехто у цьому залі намагається використати кожен законопроект.

Вимагаємо розглянути питання щодо УБД, створити робочу групу з приводу законопроекту щодо ПДФО, захистити воїнів і місцеве самоврядування.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Задорожному Андрію Вікторовичу. Я так розумію, слово передається. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, дорогі українці! Сьогодні відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН Міжнародний день миру. І цей ранок для нашої держави вчергове став ранком, коли держава-терорист, держава-агресор – російська федерація, яка присутня в Радбезі ООН, яка має право вето, завдала чергової атаки по мирних людях, мирних містах, цивільній інфраструктурі. Сьогодні ракети, «шахеда» та інша зброя для вбивства прилетіли в Київ, Харків, Рівне, Херсон, на Черкащину, Львівщину, Хмельниччину та інші мирні міста України. І це відбувається у дні, коли проходить 78-ма сесія Генеральної Асамблеї ООН. Це майданчик, що був утворений після Другої світової війни, щоб унеможливити і уникнути в майбутньому таких воєн, такої страшною агресії, яка сьогодні відбувається в Україні. На жаль, і ми як держава говоримо про це вже півтора року, ООН перетворюється на Лігу Націй, свого попередника, який не зміг попередити і зупинити Другу світову війну.

Президент України Зеленський у своїх виступах і на сесії Генеральної асамблеї ООН, і на засіданні Ради Безпеки ООН представив Українську формулу миру з десяти пунктів, яку підтримали вже понад 140 країн світу в тому чи іншому питанні. Ми повинні зупинити ядерний шантаж, штучну продовольчу кризу, депортацію дітей, екоцид, і 140 країн світу сьогодні нас у цьому підтримують.

До того ж напередодні сесії Генеральної Асамблеї ООН і сам Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш, і Високий представник ЄС Жозеп Боррель, і міністр закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини Анналена Бербок підтвердили, що ООН у такому форматі, який є зараз, не може існувати.

Тому ми повинні сьогодні зробити все, щоб Формула миру Президента Володимира Зеленського, яка запропонована світу до широкої дискусії, була імplementована як така, що основана на Статуті ООН, на резолюціях Генеральної Асамблеї ООН, а, головне, – на міжнародному праві. Це повинно стати основою для нової архітектури світової безпеки. Країна, яка є агресором, країна, яка вчиняє геноцид, не може бути членом Ради Безпеки ООН і мати право вето.

Звичайно, сьогодні ми підтримуємо пропозиції ряду світових лідерів у тому, щоб Радбез ООН був реформований як не просто висока трибуна, яка сьогодні перетворилася на місце для красивих виступів, а як інструмент припинення воєн, а, головне, – їх попередження.

Тому ми підтримуємо долучення до Радбезу ООН Африканського Союзу, ісламського світу, який відсутній, Латинської Америки, держав Тихого океану, розширення представництва Азії. А країна-агресор повинна бути позбавлена права вето.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату М'ялику Віктору Ничипоровичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

М'ЯЛИК В.Н., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 155, Рівненська область, самовисуванець). Прошу передати слово Тарасу Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарасе Івановичу, будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги! Україна знаходиться у стані повномасштабної війни, якщо хтось забув або цього не відчуває. На цьому фоні нас глибоко турбує некомплементарний діалог, який відбувається між нами і нашими партнерами і друзями – поляками. Поляки для нас не просто сусіди, не просто найбільший військовий хаб, який забезпечує армію лівовою частиною міжнародно-технічної допомоги, це наш стратегічний союзник, з яким ми розвивали проект «Міжмор'я», тему геополітичного підсилення позицій України та, зрештою, збереження України як держави.

Те, що ми чуємо сьогодні, ні в які ворота не лізе. Ніяка виборча кампанія не може виправдовувати риторику, яка може підірвати нашу довіру. Але це стосується також і нас. Колеги, ми що пройшли гарячу фазу війни? Наші співгромадяни повернулися з-за кордону, зокрема з Польщі? Нам треба нагадувати про трагічні події 1918-1919 років? Втрата такого міжнародного партнера може бути катастрофічною для нашої боротьби з російським агресором. Хочу, щоб ми на усіх рівнях влади це пам'ятали.

Тому ще раз і ще раз повинно лунає польське гасло: «За нашу і вашу свободу». А також пам'ятаймо про переконання важливого добросусідства з боку незабутніх Єжи Гедройця, Яцека Ян Куроня, Збігнева Бжезінського, що не буде насправді вільних поляків без вільних українців, не може бути вільної Польщі без вільної України, не може бути незалежної України без незалежної Польщі. Боротьба з російським агресором – це спільна боротьба українців та поляків і поляки, очевидно, це розуміють як ніхто інший за останні кількатороків.

Конфліктують між собою навіть країни ЄС, іноді дуже гостро. Але, коли йдеться про питання геополітики і безпеки, працює зовсім інша логіка. Ми приречені на добрі відносини з поляками. Українці і поляки надто близько до тоталітарного здичавилого режиму, і поки спільний ворог є – забудьмо про будь-які суперечності.

Тому ми хочемо заслухати в парламенті інформацію щодо окремих питань аграрного сектора, можливо, від міністра агропромислового комплексу пана Сольського, можливо, від Прем'єр-міністра України. Давайте відновлювати «годину запитань до Уряду», під час якої можна задати такі конкретні запитання. Парламент має взяти дієву участь у цементуванні високої довіри між нашими країнами.

Niech żyje Polska! Слава Україні! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Шановні колеги, поки Юлія Володимирівна іде до трибуни, прошу надати інформацію, хто виступатиме від трьох фракцій, від яких ще не записалися.

Юліє Володимирівно, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, хочу вас поінформувати, що наша команда приблизно рік їздить по лікарнях, госпіталях, де лікуються наші поранені, і передає медичне обладнання, медикаменти, розхідні матеріали, будівельні матеріали – усе, що потрібно для лікування наших поранених у кращих умовах. Проте я хотіла б зараз попросити вас, дорогі народні депутати, звернути особливу увагу на те, що наші поранені лікуються в не досить добрих умовах, за гроші, яких недостатньо, лікуються в лікарнях, де немає необхідного медичного обладнання. Вони лікуються в умовах, коли не відкориговані медичні протоколи, які повинні забезпечувати достойне фінансування їх лікування, коли Нацперелік основних лікарських засобів не доповнений тими препаратами, які можуть ефективно лікувати наших поранених.

Я не думаю, що в нинішнього парламенту є більший борг, ніж борг перед тими нашими героями та героїнями, які пішли на фронт, щоб своїм життям прикривати наше життя, захищати Україну. Не може бути, що в країні не вистачає

уваги, грошей і таке інше, щоб їх достойно лікувати. Я не можу зрозуміти тієї байдужості, яка сьогодні панує в усіх коридорах влади, в усіх владних кабінетах стосовно того, як, у яких умовах лікують наших поранених.

Тому я наполягаю, щоб до сьогоднішнього порядку денного було включено проект постанови про створення тимчасової слідчої комісії, яка може дослідити: у яких умовах лікуються наші поранені, чи вистає грошей на їх лікування, чи повністю покриваються витрати, чи достойними, найкращими медикаментами вони лікуються і чи ті протези, які їм закупають, на рівні вищих світових стандартів.

Я дивуюся, що, враховуючи те, що профільний комітет підтримав створення такої тимчасової слідчої комісії, і всі фракції надали своїх представників, сьогодні знову немає в порядку денному саме цього проекту постанови.

Наполягаю на прийнятті цього проекту постанови, щоб перейти до детальної реальної роботи стосовно захисту й достойного лікування наших поранених.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

Колеги, прошу надати представників від тих депутатських фракцій і груп, які ще не виступали.

Павле Андрійовичу, будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово, шановні народні обранці, дорогі українці! Вітаю всіх нас з Міжнародним днем миру. Як йдеться у стародавньому прислів'ї, мир потрібно здобувати, або той, хто взяв меч, від меча і загине. Бо ми, українці, сильна нація, і серед нас є найвідважніші, ті, які ціною свого здоров'я, що гірше, свого життя виборюють для нас цей мир.

Цей мир вони виборюють не лише для нас, українців, а й бережуть його для наших сусідів, для всієї Європи. Тому, однозначно, слід звернути увагу на тих, які щоденно потом і кров'ю виборюють цей мир – наших воїнів. Їх потрібно забезпечувати, оберігати, захищати так, як тільки можемо. Безперечно, нам потрібні кошти, щоб забезпечити наших воїнів усім необхідним для здобуття перемоги і закріплення миру в Україні й у світі. Звичайно, нам потрібно захищати воїнів, їхні родини, аби вони розуміли, що держава дбає про них, поки вони здобувають перемогу.

Тому я знову хочу наголосити на темі податків із заробітних плат наших військовослужбовців. Потрібно знайти правильний баланс: більшу частину з цих коштів спрямувати на забезпечення потреб воїнів, а меншу частину коштів залишити у громадах для надання усього необхідного їхнім родинам – нормального лікування, освіти і культури, адже саме за українську культуру, за українську мову, за українську освіту і за український мир вони воюють.

Тому зверніть увагу, задумайтесь, і ми знайдемо правильний баланс у розподілі ПДФО з виплат військовим. Це дуже і дуже важливо, адже не всі кошти ми отримуємо від партнерів, і це зрозуміло. Проте ми дякуємо нашим партнерам, починаючи від сусідньої Польщі, всій Європі, всім міжнародним партнерам за ту допомогу, яку вони надають українському народу, українському воїну для здобуття миру в Україні й у світі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павле Андрійовичу.

Шановні колеги, ще депутатська група «Відновлення України» і фракція «Голос»... Не бажаєте виступити чи все-таки є бажання? Немає.

Отже, шановні колеги, час для виступів вичерпано.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 147.

Проголосували: за – 147, проти – 7, утрималися – 1.

Шановні колеги, ще раз звертаюся із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні народні депутати України, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам було надано. Перед тим як перейти до його розгляду, прошу керівників депутатських фракцій і груп на 5-10 хвилин підійти до президії, тому що сьогодні складний день, необхідно погодили деякі нюанси. Отже, невелика перерва. А народних депутатів я прошу займати свої робочі місця, тому що після невеликої наради ми одразу переходимо до розгляду питань порядку денного.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця. Невелика технічна перерва завершилася. Дякую лідерам депутатських фракцій і груп за проведену нараду, можемо переходити до розгляду питань порядку денного.

Отже, перше питання – це проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій, парламентських асамблей, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з проведенням російською федерацією незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» ([№ 10054](#)).

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошую голову Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександра Олександровича Мережка. Оскільки він виступатиме і від авторів, і від комітету – 4 хвилини.

Будь ласка, Олександр Олександровичу.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій, парламентських асамблей, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з проведенням російською федерацією незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» ([№ 10054](#)).

Проект постанови було внесено членами Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва у зв'язку з необхідністю реагування Верховної Ради України на проведення 8-10 вересня 2023 року російською федерацією незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях України.

Метою проекту постанови є звернення Верховної Ради України до міжнародних партнерів із закликом засудити проведення державою-агресором незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях України, визнати нелегітимними органи влади російської федерації усіх рівнів, члени яких були обрані під час проведення незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, посилити санкційний тиск

на російську федерацію та безпосередньо осіб, причетних до організації та проведення незаконних виборів тощо.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект постанови за основу та в цілому і схвалити заяву з урахуванням техніко-юридичних правок. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Шановні друзі, для обговорення цього проекту постанови прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається Геращенко Ірині Володимирівні, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, думаю, всі уважно слухали дебати на сесії Генеральної Асамблеї ООН і на засіданні Ради Безпеки ООН щодо війни, розв'язаної російською федерацією проти України. Так ось, на жаль, тема незаконно організованих російською федерацією виборів на окупованих територіях в цих виступах не порушувалася. Тому для нас голосування за цей проект постанови, співавтором якого є я і представники фракції «Європейська солідарність», є надзвичайно важливим. Ми ніколи не визнаємо цих виборів, ми засуджуємо їх проведення. Безумовно, всі ці так звані псевдооргани влади є нелегітимними, тож санкції мають бути посилені як проти російської федерації, так і проти всіх організаторів цих нелегітимних виборів. Також треба посилити тиск на росію щодо незаконної паспортизації громадян України, що є частиною геноцидної політики. Російська федерація зараз формує ці незаконні органи влади, і зверніть увагу, хто туди заходить: колаборанти, представники заборонених партій, «шаріївці», ОПЗЖ і, на жаль, «слуги народу».

Тому закликаю правлячу партію негайно провести очищення ваших рядів від покидьків, яких ви набрали до своїх списків. Те, що вони зрадили сьогодні вашу команду, то таке, вони зрадили Україну. Вони прийшли в «слуги народу» лише заробляти і тирити, так само зараз вони стали колаборантами, зрадниками і причетними до незаконних виборів до тих незаконних органів влади. Вони причетні до катування українців, збирають списки проукраїнських людей. Це абсолютна ганьба!

Сьогодні 2,5 тисячі наших партійців з «Європейської солідарності» воюють на фронті. А тих, хто негідно себе веде в місцевих органах влади, ми вчора повичищали на нашому з'їзді. Беріть приклад з «Європейської солідарності» і вичистіть ваші...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Руцишину Ярославу Івановичу, фракція політичної партії «Голос».

Бобровська Соломія Анатоліївна. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Фракція «Голос». Знаєте, моя колега була абсолютно права, тому що, на жаль, Українська держава на сьогодні не поставила крапку стосовно тих політичних партій, до складу яких входять люди, яким повинні були висунути підозри в державній зраді або співпраці з окупантами. На жаль, саме вони продовжують цю окупацію і навіть ті, які вийшли з-під окупації. Це, наприклад, Херсонська область, Харківська область. Дуже важливо провести люстрацію і зрозуміти, де ці люди сьогодні повинні бути: чи у виконавчій гілці влади, чи в органах місцевого самоврядування, чи, можливо, вони підуть на вибори, чи будуть спікерами, як, наприклад, представник колишньої команди зрадника Медведчука, який став спікером Південноукраїнської АЕС. А це все сприяє, це кроки до потенційної державної зради й нової окупації.

У мене прохання до Президента, до Прем'єр-міністра, до віце-прем'єрів, до профільних міністрів, до Генеральної прокуратури дати чітке пояснення, який для громадянина України, який з російським чи з українським паспортом прийшов на нелегітимні вибори, проведені російською федерацією на окупованих територіях, буде правовий, а потім фактичний наслідок. Тому що одна історія, коли ми кажемо, що це незаконно, і увесь світ це розуміє, визнає тощо, а інша – це боротьба за наших громадян, які під страхом чи тиском, під насильством, а десь і під дулами автоматів змушені десь брати паспорти і йти на ці вибори. Питання щодо відповідальності наших громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Батенко Тарас Іванович, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Будь ласка. Передаєте?

Гузь. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець).* Виборчий округ № 19, депутатська група «Партія «За майбутнє». Шановні друзі, у питанні так званих виборів на окупованих територіях треба зазначити одну дуже важливу деталь. Кожен з українських громадян, хто брав участь в цих псевдовиборах: чи в якості членів комісій, чи в якості спостерігачів, чи в якості журналістів, які висвітлювали це питання, чи в якості кандидатів, повинен розуміти і відчувати, що цих людей українська

держава рано чи пізно дістане, посадить і надовго. Дуже важливо, аби ці люди розуміли, що вони, їхні родичі будуть в досяжності української правоохоронної системи, навіть незважаючи на те, що під час умовного відступу окупантів з наших територій, вони теж будуть під прицілом.

Тому Українська держава, наша правоохоронна система, український уряд, парламент мають зробити все можливе для того, щоб кожен дегенерат, кожен манкурт, кожен посібник окупанта, який брав участь у цьому, був під прицілом, аби ми знайшли кожного. Якщо для цього треба буде п'ять років, то ми маємо шукати цих людей п'ять років, якщо треба буде 10 років, то 10 років. Але кожен з них має знати і відчувати, що українська держава рано чи пізно дістане кожного покидька і посадить надовго. Це наше спільне важливе завдання.

Дякую.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Я так розумію, ви передаєте слово Немирі. Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги, фракція «Батьківщина» є співавтором цього проекту постанови, і ми будемо його підтримувати, тому що Донецька область – це Україна, Луганська область – це Україна, Херсонська область – це Україна, Запорізька область – це Україна, Крим – це Україна, Севастополь – це Україна! Ось основна причина, чому ми підтримуємо це звернення. Ми не дозволимо будь-якій державі, а особливо державі-агресору, проводити так звані вибори на території, що є українською. Це перше.

Друге. Важливо не те, що там написано, а коли ми розробляємо цей проект постанови. І тут, шановні колеги, шановний пане Голово, є проблема. Європейський Союз, кожна країна «Великої сімки» і «Велика сімка» в цілому вже зробили заяву до нас, на цьому тижні розпочала роботу сесія Генеральної Асамблеї ООН, а Верховна Рада лише сьогодні, коли вже минуло майже два тижні після проведення цих так званих виборів, звертається до міжнародних організацій і парламентських асамблей.

Пане Голово, думаю, це треба врахувати, і в наступних подібних випадках, не чекаючи, коли буде пленарне засідання, можливо, треба робити заяву Голови Верховної Ради, заяви голів фракцій, можливо, Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва може вчасно це робити, щоб те, що нас стосується більше всього, ми не коментували останніми.

Хочу сказати, що росія за шість місяців проведе нові так звані вибори свого так званого президента. Ми не мусимо чекати, коли це відбудеться, а маємо розпочати роботу щодо недопущення цих виборів на наших територіях та визнання їх нелегітимними.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Веніславському Федору Володимировичу, фракція «Слуга народу».

Шановні колеги, ще хтось бажає висловитися з цього приводу? Якщо ні, то після виступу Федора Володимировича будемо голосувати.

Будь ласка, Федоре Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Те, що російська федерація намагається демонструвати на тимчасово окупованих територіях, не має нічого спільного не лише з нормами міжнародного права, із загальновизнаними правовими принципами, а й із здоровим глуздом.

Але, як кажуть, не було б так смішно, якби не було так сумно, бо те, що робить росія на тимчасово окупованих територіях, проводячи вибори в частині областей та в деяких населених пунктах України, потім використовується її представниками для оголошення якихось химерних, бредових думок з трибуни Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

Тому, безперечно, ми повинні демонструвати, що Україна є цілісною і недоторканою в межах міжнародно визнаних кордонів державою, жодна окупаційна влада країни-терориста на території України ніяк...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього дуже важливого проекту постанови, прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій, парламентських асамблей, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з проведенням російською федерацією незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» ([№ 10054](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 307.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую. Прекрасна єдність.

Шановні колеги, від двох депутатських груп надійшла заява з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Будь ласка, хто виступатиме? Павло Бакунець, я правильно розумію? А, Андрій Богданович Кіт, так? Отже, 3 хвилини і йдемо далі.

Шановні колеги, у нас насичений порядок денний.

Будь ласка (*Оплески*).

КІТ А.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Шановний голово Сейму та шановні парламентарії Республіки Польща! Ми як представники українського парламенту глибоко стурбовані політичною кризою, яка розпочалася у наших дружніх стосунках у зв'язку із зерновою кризою.

Польський народ так само як і український народ стоїть на принципах християнських цінностей, поваги до інститутів родини та сім'ї, глибокого патріотизму та любові до своєї Батьківщини.

Ще в далекі 80-ті роки минулого століття Польща була рупором свободи для мільйонів українців, які проживали у Львові та на заході України і могли дивитися телебачення, яке транслювалося з Польщі.

У 90-х роках минулого століття торгівля з Польщею була спасінням для мільйонів українців, коли в Україні була економічна криза.

У 2001 році великий син польського народу Святий Іван Павло II відвідав Україну, де під час зустрічі з молоддю, сотнями тисяч дітей вказав шлях істини, любові й поваги до своєї країни, шлях, яким зараз ідуть наші дорослі та мужні воїни ЗСУ.

У 2022 році Польща перша відкрила для біженців України двері до свого дому та надала їм прихисток, деколи без паспортів і без документів взагалі. І, найголовніше, Польща взяла на себе роль військового посередника та допомогла вибудувати ланцюг військового постачання для ЗСУ, дала нам дорогу в життя, а отже, й віру в нашу перемогу.

Я як професійний аграрій в минулому хочу сказати, що вона надала нам можливість більш широко, вільно торгувати на ринку Євросоюзу так, якби ми були членами Європейського Союзу. Я розумію, що система ведення сільського господарства малого сімейного типу в Польщі є соціальна і спрямована більше на працевлаштування сотень тисяч поляків та суто екологічна, яка регульована європейськими нормами законодавства. Польща, вводячи заборони, фактично захищає своїх фермерів від потенційного банкрутства. Польська система агробізнесу не здатна конкурувати зараз з українською агросистемою.

Тому вважаю, що уряд України повинен відкликати судові позови до СОТ, відмінити або перестати вводити заборони на імпорту будь-якої сільськогосподарської продукції з Польщі та відбудувати конструктивну платформу для інтеграції наших агроринків.

Враховуючи, що як Україна, так і Польща є парламентсько-президентськими державами, ми пропонуємо створити спільну парламентську групу Україна-Польща для вирішення цього питання.

Святий Іван Павло II колись любив казати: «Зумійте справедливо оцінити те, що є у вас та навколо вас. Навчіться цінувати, розрізняти, вибирати».

Слава Республіці Польща! Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. Це проект Постанови «Щодо підтримки оборонно-промислового комплексу України в умовах воєнного стану» ([№ 10071](#)). Шановні друзі, прошу проголосувати пропозицію про включення цього проекту постанови до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

До слова запрошується автор цього проекту постанови народний депутат України Давид Георгійович Арахамія.

Давиде Георгійовичу, будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, ви знаєте, яка в нас зараз складна ситуація, що виникла через непорозуміння між гілками влади – між Державною аудиторською службою України, Міністерством оборони та взагалі військово-промисловим комплексом. ДАСУ надала висновок, у якому звинуватила всіх постачальників будь-якої військової продукції у тому, що під час воєнного стану вони не мали права отримувати взагалі ніякого прибутку. Після того правоохоронні органи, маючи цей висновок ДАСУ, почали умовно кошмарити підприємства як державні, так і приватні.

Насправді ми збиралися багато разів на рівні Кабінету Міністрів України і не змогли владнати ситуації, тому що кожна сторона вважає, що вона права.

Що ми робимо сьогодні? Ми розробили цей проект постанови, щоб відправити політичний сигнал. Зараз іде судовий розгляд справи між Міністерством оборони України та Державною аудиторською службою України. Якщо Міністерство оборони все-таки виграє справу, то це буде прецедент за яким потім підуть інші постачальники. Якщо цього не відбудеться, ми не знаємо взагалі, що буде, як розвиватиметься оборонно-промисловий комплекс.

Тому прошу всіх підтримати цей проект постанови, щоб надіслати всім уповноваженим органам політичний сигнал, що не можна такого робити під час війни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи співдоповідатиме голова комітету, чи одразу перейдемо до виступів від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти?

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Хлапуку Максиму Миколайовичу, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Прошу передати слово Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Безумовно, цей проект постанови треба підтримувати. Дуже коротко, про що йдеться в даному проекті постанови. Чотири місяці тому існувало дві суперечливі постанови Кабінету Міністрів України. Державна аудиторська служба обирає найгірше в цих постановах, надає свій висновок, за яким кожне підприємство, що постачало щось на початку війни, є злочинцем. Далі цей висновок стає основою для порушення реальних кримінальних справ проти підприємців, які на початку війни постачали форму, бронезилети, зброю. Сьогодні за те, що вони це робили, порушують реальні кримінальні справи, як щодо легкої промисловості, наприклад, за форму, що закупувалася і в Україні, і в Туреччині, так і щодо зброї.

Ситуація не вирішується. Уже чотири місяці справа у глухому куті: Міністерство оборони як суб'єкт Кабінету Міністрів України подає позов до суду на іншого суб'єкта Кабінету Міністрів України – Державну аудиторську службу. Нічим іншим як, вибачте, ідіотизмом це назвати не можна. Але це було б навіть, напевно, в якихось межах, якщо б не було війни.

Тому цей проект постанови – можливість зараз подати політичний сигнал, що якщо в Кабінеті Міністрів між собою не можуть розібратися, то парламент їм відповідає, що ні, ті люди, які постачали щось для армії, не є злочинцями.

Отже, дуже вас прошу підтримати цей проект постанови. Сподіваюся, ми прийнемо і зміни щодо Державної аудиторської служби, тому що виглядає це дуже погано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Дануці Олександрю Анатолійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександрю Завітневичу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександрє Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, доповнюючи минулі виступи, скажу, що не чотири місяці і не шість місяців цій проблемі. Її почали розглядати на засіданні комітету ще на початку січня-лютого 2023 року. Кабінет Міністрів мав дві спроби підійти до цього важкого спорядження, снаряду, як хочете це називайте. Однією постановою відмінили скандальну постанову, яку приймали у 2022 році, але все-таки спроба щодо дронів була вдалою. Тому цим проектом постанови весь парламент, не лише члени оборонного комітету, вкотре подає сигнал, меседж, що потрібно все повертати назад, тому що так працювати промисловість не зможе.

І ще, колеги, хочу звернутися до членів депутатських фракцій і груп, які вчора не голосували за кошти для озброєння. Сьогодні, мабуть, всі прокинулися о 5 годині 30 хвилин чи о 5 годині 40 хвилин, а потім зранку прочитали на сторінках *Facebook* чи в *Telegram*-каналі інформацію від ПвК «Центр», ПвК «Південь» чи взагалі від командування, скільки було збито ракет, скільки було влучень і скільки їх не було. Тому я закликаю, будь ласка, подумайте, з чим ми завтра будемо воювати. Це стосується ПВО, боєприпасів і навіть вже патронів.

Прошу підтримати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Гончаренку Олексію Олексійовичу, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Прошу передати слово Ірині Фріз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Фріз. Прошу.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Колеги, я впевнена,

що кожен в цьому залі не те, що чув про той зашквар, який влаштував нам Кабінет Міністрів щодо так званого прибутку в складі ціни для виконавців державних оборонних замовлень, а й свідомий того, що, дійсно, ми маємо зробити цей політичний крок і вкотре врегулювати своїми постановами нормативний хаос Кабміну.

Якщо вдаватися до ретроспективи, то в лютому та березні 2022 року ми розширили повноваження Кабінету Міністрів і дали йому можливість без класичних тендерних процедур робити закупівлі для сектору безпеки і оборони, зокрема, для Збройних Сил України. Але це призвело до того, що правовий нігілізм у постановах Кабінету Міністрів сьогодні трактується його ЦОВВками по-різному. Сьогодні фактично блокується державне оборонне замовлення, тому що вітчизняні виконавці, які підставили плече нашій державі і зробили замовлення без якоїсь стовідсоткової передплати відповідно до закордонних угод, а робили його просто тому, що потрібно було взувати, годувати наші Збройні Сили України. Так ось сьогодні цих постачальників кошмарять правоохоронні органи.

Я від імені фракції «Європейська солідарність» вимагаю повернення «години запитань до Уряду» в парламент. Ми вважаємо, що саме Кабмін має й далі, навіть в умовах воєнного часу, бути підзвітним Верховній Раді.

Колеги, Верховна Рада України – законодавчий орган державної влади в парламентсько-президентській республіці, тож ми маємо вимагати звіту Кабінету Міністрів і реакції на наші акти. Тому що останнім часом, на жаль, ми фіксуємо, що жодної нормативно-правової бази, навіть під ухвалені закони Верховної Ради, Кабмін саботує і не розробляє. Ганьба такому Кабміну!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Євтушку Сергію Миколайовичу, фракція «Батьківщина».

Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, це слушний проект постанови, прийняття якого сьогодні потребують оборонно-промисловий комплекс і Міністерство оборони. Водночас, коли я чую про тротуарну плитку, про футбольні поля... Ми, військові, уся країна спостерігає за тим, як наші ракети долітають до Феодосії і знищують там військові об'єкти, знищують човни в Севастопольській бухті. Просто так вони туди не долетять. Їх потрібно заправити ТНТ, порохом, зробити механічну обробку тощо. Ми будемо непереможними лише тоді, коли наше українське ПВО зможе захистити дитячі садочки, школи, інфраструктуру.

Колеги, слушно, що ми підтримуємо військово-промисловий комплекс. Але перш ніж створювати будь-які законопроекти, запам'ятайте: під час дії воєнного

стану головне – це Міністерство оборони, Генеральний штаб ЗСУ та їх потреби. Тож, розроблюючи будь-який законопроект, нам потрібно зважати на те, що вони кажуть. Розвиток оборонно-промислового комплексу принесе нам незалежність, насамперед від партнерів, які рано чи пізно можуть призупинити надання нам допомоги. Ця незалежність дасть змогу лібералізувати, повернути території і нарешті отримати бажану для нас перемогу. Давайте підтримаємо цей законопроект і більше ніколи не будемо говорити про пріоритети тротуарної плитки чи доріг.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення даного питання. Хтось бажає ще виступити? Тоді прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Щодо підтримки оборонно-промислового комплексу України в умовах воєнного стану» ([№ 10071](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України» ([№ 9610](#)). Це друге читання.

До трибуни запрошується голова Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожний Андрій Вікторович.

Ми домовлялися, буде дві поправки. Шановні колеги, не розходьтесь, буде лише дві поправки народного депутата В'ятровича, і голосуємо. Ці поправки він ставитиме на підтвердження.

Народний депутат В'ятрович. Тільки називайте одразу номер поправки, щоб ми могли її знайти. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день, шановні колеги. Прошу поставити на підтвердження і не підтримувати

поправку 7, у якій ідеться про культурно-мистецькі та видовищні заходи, що проводяться мовами меншин.

У редакції першого читання передбачено, що навіть не сам захід, а конференс, тобто короткий супровід, має дублюватися українською за запитом відвідувачів, поданим не менше ніж за 72 години. Ця норма, на мою думку, принижує статус української мови і її носіїв, але комітет пішов далі й вніс поправку, що конференсьє робитиме переклад на українську лише, якщо за 72 години звернеться не менше десяти громадян. Це вже пряма, на мою думку, дискримінація українців у власній державі. Право на дублювання, оголошення українською мовою в українській державі не може залежати від того, скільки людей хоче це право реалізувати.

Прошу поставити поправку 7 на підтвердження і провалити її, зберігши редакцію першого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ЗАДОРЖНИЙ А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вибачте, пане В'ятрович, але я не бачу тут жодного зазіхання на українську мову. Це виключно рекомендація членів Єврокомісії, які під час останньої нашої Zoom-зустрічі висловили бажання, щоб кількість людей була встановлена саме в такий спосіб. Це єдине.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 7 комітетом врахована. Водночас народний депутат В'ятрович просить поставити таке рішення комітету на підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати поправку 7.

«За» – 227.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Прошу показати по фракціях і групах.

Яка наступна поправка? В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Поправка 10. Прошу поставити на підтвердження і не підтримувати поправку 10. Ця поправка вилучає важливу норму, що порядок утворення і функціонування спеціальних книгарень, утворених для реалізації прав національних меншин (спільнот) визначається Міністерством культури та інформаційної політики України. Чому її не можна вилучати? Бо на книгарні для нацменшин не поширюється дія закону про мову, у якому зобов'язується мати в книгарні не менше 50 відсотків асортименту товару українською. Якщо замість чітких правил, як відрізнити книгарню для нацменшин від звичайної книгарні,

лишиться лише декларативне визначення, будь-яка книгарня зможе ігнорувати закон про мову. Це категорично неприйнятно і, як відомо, автори поправки не наполягають на її врахуванні.

Прошу поставити поправку 10 на підтвердження і провалити її, зберігши редакцію першого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ЗАДОРЖНИЙ А.В. Комітет вважає, що немає ніякого утиску української мови в питанні спеціалізованих чи неспеціалізованих книгарень. Тому, за великим рахунком, зміст і бажання невідомі мені. Тож прошу залишити поправку і підтримати рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 10 врахована комітетом редакційно. Водночас народний депутат В'ятрович просить поставити таке рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 10 в редакції, запропонованій комітетом. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 176.

Рішення не прийнято.

Поправка вилетіла.

Шановні колеги, ми завершили обговорення, можемо переходити до прийняття рішення в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України» ([№ 9610](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 318.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо приведення термінології

у відповідність із міжнародними стандартами» ([№ 9269](#)) та альтернативні до нього законопроекти [№ 9269-1](#) та [№ 9269-д](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

До слова запрошується перший заступник міністра фінансів України Улютин Денис Валерійович. Будь ласка.

УЛЮТИН Д.В., *перший заступник міністра фінансів України*. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Законопроект було розроблено Міністерством фінансів з метою приведення для застосування термінології у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, а також для виконання рекомендацій експертів FATF, Єврокомісії та Комітету Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Прийняття законопроекту є умовою вступу України до Європейського Союзу та отримання фінансової допомоги від МВФ. Саме скасування обмеження щодо трирічного строку для визнання політично значущої особи, це ще один структурний маяк...

У законопроекті пропонується внести такі зміни до закону про фінмоніторинг. У терміні «діячі, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях», «іноземні публічні діячі» та «національні публічні діячі» виключити слова «протягом останніх трьох років». Доповнити нормою, згідно з якою суб'єкт первинного фінансового моніторингу (СПФМ) повинен забезпечити належне застосування ризик-орієнтовного підходу під час обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами.

Враховуючи важливість даного законопроекту, прошу його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, до слова запрошується автор альтернативного законопроекту народний депутат України Дубінський Олександр Анатолійович. Будь ласка.

ДУБІНСЬКИЙ О.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 94, Київська область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, я зрідка виступаю з трибуни Верховної Ради, але, коли йшла підготовка до прийняття цього законопроекту, я побачив дуже дивну річ – як цей зал об'єднався. Об'єднався тому, що ніхто не хоче голосувати за законопроект щодо *PEP*, ніхто не хоче, щоб статки та фінансові рахунки моніторилися комерційними

банками і людям відмовляли в тому, що вони будуть обслуговуватися через те, що вони пожиттєво *PEP*.

Я навіть не пам'ятаю, коли останній раз бачив таку єдність цього залу, тому що, коли це стосується народних депутатів, то всі готові відстоювати свою позицію, тиснути на жовту або червону кнопки, тільки не в тому разі, коли це стосується прав чи обов'язків звичайних громадян. Коли це стосується звичайних громадян, ви всі голосуєте за: за підвищення податків, за збільшення тарифів, за підвищення кредитних ставок, за «шкурняки» та корупцію, і тільки коли це стосується ваших інтересів, ви голосуєте проти чи утримуєтеся, виконуючи всі вказівки Офісу Президента.

Думаю, настав час зрозуміти, що з цього залу ви вийдете із зіпсованою репутацією, незважаючи на те будете ви *PEP* чи ні, і зробити хоч щось, щоб отримати можливість ходити вулицями так, аби вам не плювали у спину.

Пропоную розглянути проект постанови, який я зареєструю, про те, щоб вимагати від Державної прикордонної служби та Кабінету Міністрів виконання Конституції України – дозволити всім громадянам України, незалежно від віку та військової спеціальності, виїжджати за кордон, як це встановлено Конституцією України. Оце буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для представлення альтернативного проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо політично значущих осіб» (№ 9269-д) слово надається доповідачу голові підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Василевській-Смаглюк Ользі Михайлівні. Будь ласка.

Ольго Михайлівно, я так розумію, ви виступатимете і від комітету. Правильно? Ви представляєте альтернативний і від комітету, правильно? Доопрацьований від комітету і рішення комітету – теж ви? Тоді, будь ласка, 4 хвилини.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет з питань фінансів, податкової і митної політики на своєму засіданні вирішив підтримати редакцію доопрацьованого комітетом проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо політично значущих осіб» (№ 9269-д) і внести його на розгляд Верховної Ради.

Тому від імені комітету прошу вас підтримати доопрацьований законопроект і нагадаю, що 4 листопада минулого року (минув вже майже рік)

я з цієї трибуни просила вас, шановні колеги, не робити помилок і не голосувати за поправки, якими вводилися часові обмеження для існування в особи статусу публічного діяча.

Тепер ми вимушені виправляти ту помилку, яка повністю розсинхронізувала наше законодавство із законодавством Європейського Союзу, де на пан'європейському рівні панує принцип: *one speck forever PEP*.

Джон Кеннеді казав, що від тих, кому багато дано, багато й вимагатимуть. Через статус публічних діячів фінустанови ставилися до нас з особливою увагою, подекуди надмірною, і все це нам з вами не подобалося. Але, шановні колеги, сьогодні від голосування за цей законопроект залежать наші перспективи членства у Європейському Союзі, до якого ми обіцяли вступити нашому народу, який нас обирав у 2019 році, за який у 2013-2014 роках гинули люди на Майдані, на Донбасі – за наш європейський вибір. І не можна сидіти на двох стільцях: з одного боку, не звітувати про походження своїх коштів, тому що це незручно, а з іншого боку, обіцяти людям євроінтеграційний курс України і вимагати цього від людей.

Не дайте власним емоціям, які викликає у вас досвід обслуговування банками, стати на шляху нашої нації до її цивілізаційного вибору. Статус *PEP* – це не вирок, це формальність, наявність якої дає підстави уважніше аналізувати наші з вами транзакції, за якими так прискіпливо спостерігають люди, і за нашими деклараціями також. І не дайте можливості потім переголосувати те, що буде заветовано Президентом. До цього я також вас закликаю. Якщо ми вже взяли курс на європейську інтеграцію, щось обіцяли нашим європейським партнерам, давайте, будь ласка, це чесно виконувати, якщо ми хочемо взагалі вступити до Європейського Союзу.

Відповідно до доопрацьованого комітетом законопроекту усі фінустанови, які спробують приймати не так і безпідставно відмовлятимуть нам з вами в обслуговуванні, нестимуть фінансову відповідальність у вигляді штрафних санкцій.

Підтримайте законопроект, покажіть, що слова «Україна понад усе!» – це не просто слова, і ми ставимо наші євроінтеграційні інтереси вище власних.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до обговорення цього законопроекту. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Герусу Андрію Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово для підтримки важливого законопроекту Гетманцеву Данилу Олександровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі, сьогодні без обговорення змісту, без дискусій, останні з яких тривали півроку, а до цього ще близько трьох років, ми даємо відповідь на дуже просте питання: чи готові ми стати членами ЄС?

У нашому законодавстві є принцип: один раз *PER* – назавжди *PER*. Єврокомісія говорить нам дуже прості речі, щоб ми імплементували цей принцип до свого законодавства. Якщо ми готові це зробити – обтяжити вищих посадових осіб такими обов'язками, тоді ми готові стати членами ЄС. Якщо не готові, на їхню думку, ми повинні визнати це.

Тому сьогодні це, без перебільшення, цивілізаційний вибір. Ми голосуємо не за якісь поправки до якогось закону, а за те, чи готові присутні в цьому залі стати членами ЄС, стати громадянами ЄС, чи хочуть залишатися там, де ми є зараз. Тому дуже відповідально поставтеся до цього голосування.

Прошу підтримати це рішення, яке є останньою передумовою старту перемовин щодо членства в ЄС.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Костенку Роману Васильовичу, який передає слово Устіновій Олександрі Юріївні. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, я зараз не буду говорити якимись лозунгами чи закликами, а розкажу, що міститься в законопроекті, який ми зараз голосуватимемо, тому що десять разів ми його переписували, проводили консультації з європейцями.

Чи написано там, що ви *PER*? Так! Але ми все-таки виписали, думаю, Європейський Союз це задовольнить, що через 12 місяців після припинення депутатських повноважень ми не зобов'язані повідомляти фінансові інституції про те, що ми *PER*. Це дуже важливо, тому що, якщо, наприклад, ви захочете відкрити рахунок за кордоном, бо Нацбанк піде на поступки і ми не будемо, як раніше, по чотири години стояти, щоб нам у віконце казали: «До побачення, ви – *PER*», то це може бути проблемою. Але якщо ви не будете ставити галочку, що ви *PER*, ймовірніше, жодних проблем у вас не буде. Це перше.

Друге. Створюється реєстр *PER*. Скажу чесно, я була проти цього, тому що, думаю, що Європейський Союз це не підтримає, але якщо ви будете спокійніші, і через 12 місяців вас не будете в цьому реєстрі, ви зможете взяти довідку. Думаю, це проблема, тому що краще вам не ставити галочку, що ви *PER*, аніж приходити

у французький банк з українською довідкою і печаткою і казати, що моє прізвище вже не в реєстрі. Тільки-но ви їм це скажете, вони зрозуміють, що ви або були *PEP*, або є і тоді почнуть вас шукати. Але якщо ви вважаєте, що це вам дасть додатковий захист, принаймні в Україні, то було запропоновано створити такий реєстр.

Нам доведеться голосувати цей законопроект, він є трохи легший ніж зараз відбувається регулювання в Європейському Союзі. І головне, за що ми боролися, – щоб не відмічати те, що ми є *PEP* після 12 місяців припинення депутатських повноважень, так як це роблять зараз депутати Європарламенту.

Тому я прошу підтримати цей законопроект і дати нам шлях до ЄС.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Геращенко Ірині Володимирівні. Шановні колеги, після цього виступу ми будемо голосувати. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Думаю, фракція «Європейська солідарність» найвідповідальніше ставиться до завдання парламенту щодо вступу України до ЄС і НАТО. Саме тому наша фракція на відміну від «слуг» голосувала за відкритість електронних декларацій, а ви це зробили тільки після отримання «по жопі» від Президента Зеленського. Безумовно, ми підтримуємо і внесення змін до законодавства стосовно *PEP*. Але зараз всі ці розслідування, опитування українців і статті про корупцію не завершаться з відкриттям декларування і законодавством про *PEP*, якщо буде тривати корупція. І саме ви, монобільшість, яка має моновладу, свій уряд, свої силові структури, маєте це усвідомити. Доти, доки не будуть декларуватися ті, хто насправді керує країною, а це радники Офісу Президента, це всі ті, які сьогодні дають вказівки, зокрема й силовим структурам, вони будуть тіншовими, сірими кардиналами країни.

Також хочу звернутися до тих депутатів, які внесли поправку, а ви її проголосували, щодо виведення з декларування керівників державних підприємств, які сьогодні отримують зарплату від 400 тисяч гривень до 1 мільйона гривень на місяць, з тендерних комітетів, які сьогодні не будуть декларуватися. Ви їх навіть вивели з конфлікту інтересів. Це ненормально!

Тому наша фракція буде вносити поправки, що і радники Президента є позитивними *PEP*. Ті, які сьогодні керують міністерствами, урядом, який фактично ліквідували, парламентом, мають і декларуватися, і бути *PEP*. Так само сьогодні мають декларуватися й керівники державних підприємств. Це ненормально, що вони отримують більшу зарплату, ніж міністри і Президент, та ще й не декларуються, ні за що не відповідають і тирять, тирять, тирять. Це ви зробили таку систему влади в державі. А ми будемо боротися з корупцією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої робочі місця, переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої робочі місця, це, дійсно, дуже важливий законопроект.

Хочу нагадати той день, коли до цього залу вносили прапор Європейського Союзу. Прапор Європейського Союзу – це не просто права, це обов'язки. Я також дуже прошу вас підтримати цей законопроект.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо політично значущих осіб» ([№ 9269-д](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 260.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Прошу показати по фракціях і групах.

Шановні колеги, прошу не розходитися, наступне питання коротке. Ми зробимо одне уточнення відповідно до статті 131 Регламенту.

20 вересня 2023 року на підставі рішення (протокол № 140) до мене звернувся Комітет Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією усунути неузгодженість у тексті прийнятого Верховною Радою України 6 вересня 2023 року Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо зміни статусу та порядку формування служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя ([№ 9483-2](#)).

Під час підготовки тексту прийнятого закону на підпис було виявлено неузгодженість в окремих його положеннях. У зв'язку з цим відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради України на розгляд Верховної Ради вноситься пропозиція щодо усунення в цьому законі неузгодженостей. Відповідні матеріали вам було надано.

Згідно з частиною четвертою статті 131 Регламенту Верховної Ради України обговорення питання не проводиться. Тому, шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію, ініційовану Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики, щодо усунення неузгодженості в тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо зміни статусу

та порядку формування служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» (№ 9483-2). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Шановні народні депутати, розгляд питання завершено.

Дякую.

Шановні колеги, ми домовилися, що проекти законів «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг» ([№ 9422](#)) і «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання у сфері споживчого кредитування» ([№ 9422-1](#)) розглядаємо з обговоренням, а проект Закону «Про захист прав позичальників у межах договорів мікрокредитування та мікропозики» ([№ 5184](#)) – без обговорення.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 9422 і альтернативного до нього законопроекту № 9422-1 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

Стоп! Зупиніть голосування.

Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальндержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Ми домовлялися, що буде спільне обговорення. Тобто будуть виступи авторів законопроектів і їх обговорення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Справді, давайте зробимо одне обговорення усіх законопроектів і одне голосування. Немає заперечень, шановні колеги? Але все одно нам треба проголосувати за скорочену процедуру, Сергію Володимировичу.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроектів № 9422, № 9422-1, № 5184 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є необхідність доповідати? Є.

Запрошую голову підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Василевську-Смаглюк Ольгу Михайлівну для представлення законопроекту № 9422. Будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановні колеги, прошу вас звернути увагу на соціально-орієнтований законопроект, яким припиняються будь-які маніпуляції зі споживчими кредитами за завищеними ставками.

Ми з Національним банком пропрацювали цей механізм, розглянули десятки тисяч скарг людей, які звертаються до мікрофінансових установ за споживчими кредитами. Отримують ці кредити під 1500, 2800, 3000 гривень річних і вимушені за 5000 гривень, які вони позичають на два тижні, переплачувати майже 2000 гривень.

Я вас прошу розглянути цей законопроект, який стосується зниження ставок і збереження мікрофінансової установи, щоб, з одного боку, їй було цікаво бути присутньою на ринку, а з іншого, припинити грабіж людей. Люди не можуть осягнути ці мікрокредити, тому що вони занадто дорогі. Це перше.

Друге. Ми припиняємо будь-яку брехню, яка є в рекламі. Наприклад, на зупинках, в метро ми бачимо рекламу – кредити під 0 відсотків річних. Це все неправда. Людей дезінформують, їм брешуть. Пишуть маленькими буквами реальний відсоток, під який люди позичають ці гроші.

Я розумію, дуже багато наших колег накрутили, що від цього загнеться весь ринок, що мікрофінансові установи вимушені будуть піти, тому що вони не зможуть утримувати свій баланс. Але це все неправда. Людям потрібні доступні кредити, і ми залишаємо для них можливість отримати ці доступні кредити під 365 відсотків річних, залишаючи при цьому прибуток для мікрофінансової установи і зробивши ці кредити доступними. Люди позичають на відновлення житла, на своє здоров'я, на операції. Давайте зробимо ці кредити доступними для людей і чесними стосовно них.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України, автору альтернативного законопроекту № 9422-1 Євгену Васильовичу Петруняку.

Будь ласка, Євгене Васильовичу. Немає? Не буде доповідати? (*Шум у залі*).

А ви співавтор, так? Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, насправді, основний проект закону № 9422, підготовлений Національним банком і поданий народними депутатами від «слуг», – це скасування прозорості дій НБУ, що не відповідає європейським нормам, непередбачуваність законодавства на ринку банківських та фінансових послуг, збільшення фінансових та адміністративних витрат банків, ризику для розширення тіньової сфери надання мікрокредитів.

Колега тут дуже багато сказала слів, що нібито змінюють ставлення до цієї проблеми. Я зі співавторами поділяю потребу в захисті споживачів. Щоб ви добре знали, за перше півріччя 2023 року мікрокредитами скористувалися 4 мільйони українців, середня сума кредиту становила 4500 гривень. Зараз абсолютно з розумінням треба підійти до спроможності фінансових компаній, які надають такі мікрокредити, бо держава через банківську систему, як і Національний банк,

нічого не запропонувала простим людям, щоб вони могли швидко взяти на декілька днів такі кредити. Кредити під 5, 7 відсотків за один день – нереально великі суми, це абсолютно точно вводить в оману людей, які є фінансово безграмотними.

Тому в альтернативному законопроекті пропонується те, що можуть зробити компанії, які зарекомендували себе як відповідальні: встановити граничний рівень денної процентної ставки на рівні 2,5 відсотка на час воєнного стану або не більше 365 днів із наступним її зниженням до 2 відсотків після закінчення воєнного стану. Зараз у людей дуже критична ситуація. Якщо ви приймете основний законопроект, більшість компаній не зможуть покривати 75 відсотків неповернення кредитів. Не забувайте, що люди, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, це були доповіді щодо законопроектів № 9422, № 9422-1. І ми домовилися, що розглянемо і законопроект № 5184 як спарений.

Слово надається авторці цього законопроекту Юлії Володимирівні Тимошенко. Будь ласка, з місця.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ми всі з вами розуміємо, що люди в Україні практично загнані в глухий соціальний кут. Подивіться на бюджет наступного року, в якому прожитковий мінімум, який в усіх нормальних країнах розраховується і нижче чого людям платити не можна, на жаль, проігнорований повністю. У нас мінімальна пенсія, яку ми зараз можемо платити людям згідно з прожитковим мінімумом, має становити 6000 гривень з копійками, а людям платять 2000 гривень з копійками. Якщо мінімальна заробітна плата, розрахована на базі прожиткового мінімуму, має становити зараз понад 9000 гривень, сьогодні ставлять 7000 гривень. Як вони, українці, в такій біді можуть прожити, прогодувати свої родини, виховати своїх дітей? Ви влаштували реальний соціальний геноцид нації, і заганяєте людей в ці установи мікрокредитування, де вони у відчаї думають, що беруть кредит на пару днів, а реально потрапляють у пастку у 3000 відсотків річних, і потім проти них колекторські компанії влаштовують справжній Армагеддон: їм жити не дають, їх нищать, у них забирають квартири, речі. І на все це дивиться держава, тому що покриває ці рейдерські, абсолютно нелюдські, колекторські компанії і компанії з надання мікрокредитів.

Тому наша альтернатива дуже проста: взагалі заборонити це мікрокредитування. Національний банк і парламент мають виробити порядок для людей, щоб були...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, відбулося представлення всіх цих законопроектів. Ми домовилися, що буде одне обговорення щодо всіх законопроектів. Тому я прошу народних депутатів, представників фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Данило Олександрович Гетманцев, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні друзі, що зараз відбувається? Компанії, надаючи мікрокредити людям, не перевіряють, кому вони їх надають. Кредити надаються вночі, надаються людям, які вже мають по 50 кредитів. Ці кредити надаються людям, які програлися, алкоголікам, тим, хто не відповідає за повернення цих грошей, і мікрокредитні компанії знають про це. Це спричиняє біль, горе сотням тисяч українських сімей.

Законопроект спрямований на те, щоб зробити цей ринок цивілізованим, щоб компанії перевіряли тих, кому вони надають кредити, щоб відсотки за цими кредитами не були шаленими, а були повернуті і виплачені, щоб людина не потрапляла в боргове рабство, як це є зараз. Це світлий, класний законопроект, який робить ринок мікрокредитування цивілізованим. Так, мікрокредитні компанії роблять все, аби цей законопроект не пройшов у залі. Вони «збивають» його навмисно, дбаючи про свої відсотки, про свій заробіток, який є не праведним бізнес заробітком, а заробітком на людському горі.

Законопроект, який ми пропонуємо, розроблений спільно з Національним банком – регулятором, який підтримує цей законопроект. Там є норми, взяті нами на себе відповідно до меморандуму з Міжнародним валютним фондом, і таким чином від цього законопроекту залежить і фінансування України також.

Я прошу підтримати його в першому читанні однозначно зеленою кнопкою і потім доопрацювати до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Дмитруку Артему Геннадійовичу, депутатська група «Відновлення України» у Верховній Раді України. Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Вороньку Олегу Євгенійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Євгенійович Воронько. Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Сьогодні розглядаємо дуже важливу ініціативу з наведення порядку на ринку так званих мікрокредитів, які роздають небанківські фінансові установи майже біля кожної станції метро і в кожному магазині.

Денна процентна ставка у таких кредитах може сягати 5 відсотків, а середня номінальна річна ставка – понад 1000 відсотків річних. Так далі не може бути, людина не в змозі платити такі відсотки, таких ставок немає в жодній країні ЄС.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує запровадження поняття «денна процентна ставка» та встановлення максимального розміру денної відсоткової ставки у розмірі до 1 відсотка.

Також підтримуємо заборону надавати мікрокредити особам, які мають ігрову залежність та внесені до реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів, участь в азартних іграх. Додатково необхідно заборонити неправдиву рекламу мікрокредитів на кшталт «швидка позика під 0 відсотків».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Немирі Григорію Михайловичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НЕМИРЯ Г.М. Прошу передати слово Юлії Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Я хочу продовжити те, про що я щойно розповідала. Ідеться про структури мікрокредитування, які, по суті, дуже часто об'єднуються в ОЗУ – організовані злочинні угруповання. Поліція не захищає людей, які потрапляють під прес цих організацій мікрокредитування. Є вихід з цієї ситуації абсолютно інший.

Перше. Треба почати розуміти, що на 2000, 5000, 6000 гривень в місяць людина з родиною прожити не може. Потрібна абсолютно інша соціальна політика в державі, а не та, яку ви заклали в бюджет на наступний рік.

Друге. Треба прийняти закон, який дасть можливість банківським установам давати короткі кредити для людей, які їх потребують, під нормальний банківський процент, а не під драконівський. Людям треба дати хоч якийсь вихід, не залишати їх сам-на-сам з цією проблемою.

Третє. Треба розібратися, чому силові структури не захищають людей, яких сьогодні пресингують, які знаходяться в безвихідній ситуації. Є люди, в яких «накручено» по 3000 відсотків річних, і вони не здатні погасити ці суми, над ними щодня знущаються, а силові структури абсолютно не звертають на це уваги, тому що вони заодно з цими злочинними мікрокредитними організаціями.

Я прошу парламент почати розробляти реальні порядки, закони, правила, які дозволять людям достойно жити у своїй країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я хотіла б вас попросити зупинитися в епітетах, які ви зараз роздаєте, тому що насправді популярніше було б сказати, що організовані злочинні угруповання стоять біля метро – ларьки, звідки роздають мікрокредити. Так замініть їх іншим доступним інструментом для людей. Невже ви не розумієте, що для тих, у кого не буде, де сьогодні взяти 4500 гривень, не буде як навіть повернутися додому, для них настає кінець.

Дійсно, треба наводити порядок. Неправда, що фінансові компанії «збивають» цей проект закону. Фінансові компанії – сім із них, які найбільше надають кредитів, погоджуються і на посилення оцінки кредитоспроможності, і на удосконалення інших механізмів. Але, щоб зберегти мікрокредитування, погоджуються на зменшення відсотку: надають розрахунок, який обґрунтовано надає їм можливість надавати кредити під 2,5 відсотка зараз, на перехідний період, і потім – під 2 відсотки. Тому не купуйтеся на такі слова. Я пам'ятаю роки, коли такого механізму не було, а біля метро, пане Воронько, стояли багаті хлопці з бригадою вишибал, які давали ці гроші в займи, а потім вибивали їх з людей.

Переходячи в цивілізований спосіб роботи з мікрокредитування, не руйнуйте те, що вже напрацьовано. Треба зробити так, щоб людей не обдурювати. Так, треба писати і вчити, багато пунктів у цьому проекті закону є реально потрібними. Але не ліквідовуйте мікрокредитування як таке, бо завтра в суспільстві буде взагалі страшна ситуація і ви не допоможете, бо на заміну нічого не підготували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз ще один виступ, і після цього будемо почергово голосувати ці законопроекти.

Григорій Миколайович Мамка. Будь ласка.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати, я хочу звернути вашу увагу, що цей законопроект не є вимогою ні МВФ, ні Світового банку. Він внесений народними депутатами для того, щоб поставити крапку і надати нову функцію народним депутатам – визначити процентну ставку. Це нонсенс у законодавстві.

А чому ми не регулюємо «стелю» цін на дизельне паливо? Наприклад, 60 гривень всім подобається? Мені – ні. Чому законом не ставимо 30? Держава повинна давати механізми, а не зовсім законодавчо врегульовувати такі ринки.

На мою думку, цей законопроект необхідно доопрацьовувати, відпрацьовувати позицію. Нехай Національний банк встановлює цифри і процентні ставки не руками народних депутатів шляхом прийняття закону, а сам бере на себе відповідальність і працює з цим ринком, притягує...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я так розумію, ще Іванчук хоче виступити? Будь ласка. Після цього голосуємо.

ІВАНЧУК А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 88, Івано-Франківська область, самовисуванець). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Даний законопроект можна довго обговорювати з різних аспектів, але ми повинні дати собі відповідь на питання: чи підтримує Верховна Рада України фінансове рабство в Україні, чи підтримує Верховна Рада України фінансовий грабіж фінансовими компаніями людей, які потребують у моменті якоїсь фінансової підтримки?

Давайте скажемо, де межа адекватності? Чи може людина, яка перебуває в скрутному становищі, взявши 1000 гривень, повернути з процентами 10000 гривень? Даним законопроектом обмежується, на мій погляд, і так дуже висока «стеля» для фінансових компаній.

Депутатська група «Довіра» підтримує даний законопроект, і просимо зал також приєднатися до цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги народні депутати, я хочу, щоб ви звернули увагу, що зараз розглядається законопроект, який, як нам сказали, конче потрібен Національному банку України, що він досить важливий для Міністерства фінансів, а жодного представника Національного банку чи Міністерства фінансів у залі зараз немає. Під час голосування подумайте про це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення, переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг» ([№ 9422](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, ми домовилися, що проголосуємо і законопроект № 5184.

Тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про захист прав позичальників у межах договорів мікрокредитування та мікропозики» ([№ 5184](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Дякую.

Колеги, переходимо до наступного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди державного та комунального майна» ([№ 6102](#)) та альтернативних до нього законопроектів [№ 6102-д](#), [№ 6102-1](#), [№ 6102-2](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, одразу два – за, два – проти чи хтось хоче доповідати? Ми говорили, що без доповіді. Дякую.

Прошу записатися від фракцій і груп на виступи в обговоренні щодо цих законопроектів: два – за, два – проти.

Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Прошу передати слово Ярославу Івановичу Руцишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Руцишин. Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Дякую. Шановні колеги, ми голосуватимемо за доопрацьований законопроект № 6102-д і агітуємо всіх голосувати за нього з таких причин. Тут щойно прозвучала хороша фраза щодо межі нашої адекватності. Останні дні показали, що цієї межі адекватності між державною

владою і місцевим самоврядуванням достатньо оптимально ми й досі не провели. Ми не дали до кінця місцевому самоврядуванню правових основ для розпорядження своїм майном на своїй території. Норми цього законопроекту дають можливість місцевим громадам, особливо у сільській місцевості, де не стоїть черга інвесторів, тих, хто хоче приватизувати, чи потенційних орендарів на майно, самим шукати таких господарів для цього майна і задіювати його у своїй діяльності. Це одна з характеристик цього законопроекту, яка допоможе громадам наповнювати в тому числі і місцеві бюджети, а також, можливо, виконувати свої стратегічні цілі. Загалом, якщо говорити в загальному, треба прибирати державу зі своїми правовими лабетамі із сфери місцевого самоврядування. Цим законопроектом хоч трохи, але є поступ у цьому напрямі.

Агітуємо всіх голосувати за.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Аркадійович Бужанський, фракція «Слуга народу».

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олексію Мовчану.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Мовчан. Будь ласка.

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Законопроект № 6102-д дуже важливий. Це наступна ітерація реформи державної власності, яку ми почали ще в 2019 році. Нагадаю, ми прийняли нову редакцію Закону України «Про оренду державного та комунального майна», і після того майже не міняли цей закон. Але ми напрацювали багато важливих змін, які треба інтегрувати в законодавство, щоб процедура якісніше і швидше працювала.

Законопроектом передбачається кілька інших важливих змін. Перше. Приватизаційне законодавство і оренда – ліквідація схеми із зриву аукціонів через занижені гарантійні внески під час приватизації, що дасть можливість розблокувати продаж значної кількості об'єктів і направити кошти до державного бюджету, тобто продати ті об'єкти, щодо яких були зірвані аукціони.

Друге. Передбачається можливість для органів місцевого самоврядування, які перебувають в екзилі через окупацію, отримувати на пільгових умовах державну і комунальну власність в будь-якій точці країни. Це місто Маріуполь або інші громади, керівництво яких залишилося і йому треба десь розміщатися.

Крім того, законопроектом передбачається ліквідація низки корупційних схем, які все ще існують у законодавстві, і приведення процедур до конкурентних, прозорих і рівних умов, що важливо як для наповнення бюджету, так і для справедливих правил гри для нашого бізнесу, який так чи інакше з державою співпрацює.

Тому, шановні колеги, я дуже прошу вас підтримати цей законопроект у першому читанні. До другого читання ми разом з вами його доопрацюємо.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наливайченко Валентин Олександрович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Івану Григоровичу Кириленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іване Григоровичу, вам слово.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Перед нами чотири законопроекти, де обертаються величезні кошти. Я особисто і наша фракція не маємо нічого проти авторів, бо це видатні люди, які мають компетенції, це професіонали у своїй сфері, але ціна питання – оренда величезного державного та комунального майна – мільярди гривень.

Є базовий закон, який діє майже чотири роки. Безумовно, за цей час відбулися і відбуваються тектонічні зміни, які, безумовно, треба врегульовувати законами. Але подивіться на зміст цих нормативних актів. Зміни стосуються компетенцій Фонду державного майна, величезної аграрної галузі, сфери освіти, охорони здоров'я, науки, такої чутливої категорії осіб, як інваліди, яких у нас вже понад 3 мільйони, оборонно-промислового комплексу і таке інше. Зміни вносяться до ряду законів, включаючи кодекси. Питання: невже це під силу зробити одному депутату навіть талановитому? Над таким глобальним документом повинні працювати Міністерство економіки, Міністерство фінансів, Фонд державного майна, Міністерство юстиції, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство освіти і науки і дати збалансований, дуже відповідальний документ. Він не вийшов таким, який хотілося б. Подивіться, чого тільки вартує дозволити приватизацію майна державних і комунальних закладів освіти та державних і комунальних закладів охорони здоров'я, яке понад три роки не використовується

в освітній діяльності або наданні медичної чи реабілітаційної допомоги. Друзі, хіба це на часі зараз, під час війни? Ну, що ми робимо?

Тому і Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловилося категорично проти прийняття такого закону, і ми не можемо це підтримати. Хай уряд несе відповідальність. Від уряду нікого немає. Це глобальні речі, друзі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Герасимову Артуру Володимировичу, який, я так розумію, передає його Олексію Олексійовичу Гончаренку. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Пишуть, що мета цього законопроекту – допомогти в тому числі місцевим органам влади. Друзі, це знущання. Після вчорашнього голосування, яким ви зробили перший крок до того, щоб забрати гроші у місцевого самоврядування, знищити децентралізацію, зараз кажете про те, що хочете чимось допомогти. Та нищиться децентралізація в країні, нищиться! Подивіться, що відбувається – гроші забирають. Подивіться: місто Чернігів – нищиться місцеве самоврядування і міська рада, місто Рівне – міський голова відсторонений від виконання своїх обов'язків. Він може подобатися, не подобатися, але його обрали мешканці міста. Крапка. Нас, Президента України так само обрали громадяни України. Подобається, не подобається – є Президент, є Верховна Рада, є міські голови в Рівному, Чернігові, інших містах. Припиніть вже туди лізти!

Я не розумію, що, пан Єрмак хоче в ручному режимі керувати розкладом руху автобусів у Чернігові чи в Рівному? Може, за старою звичкою хоче МАФи там розставити? Та припиняйте це! Вам що, немає чим зайнятися? Подивіться, що відбувається в зовнішній політиці. Радники Єрмака наговорили, наплювали вже в бік Індії і Китаю, кажуть, у них слабкий інтелектуальний потенціал. Судячи з усього, це в цих радників слабкий інтелектуальний потенціал, якщо вони таке несуть. Розсварилися з Польщею. З головної трибуни світу Президент атакує наших друзів. Ну, припиняйте це, займіться своїми повноваженнями, наведіть лад в зовнішній політиці, там купа роботи. Не лізьте до місцевого самоврядування, не забирайте гроші в громад, не лізьте туди, в чому не розумієтеся і не маєте цим взагалі займатися. Децентралізація – це дуже важливо, її ми маємо зберегти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бурмічу. Шановні колеги, після цього голосуємо. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, безумовно, цей законопроект потрібен державі. У нас в групі були серйозні дискусії щодо підтримки цього проекту закону, але все-таки дійшли висновку, що в першому читанні ми його підтримаємо. Дискусії були через

висновок, який дав антикорупційний комітет ще в травні, про те, що законопроект містить у собі кілька корупційних ризиків. Але, якщо шляхом внесення поправок ці ризики будуть зняті, ми його підтримаємо. Така в нас умова, саме так ми домовилися.

Депутатська група «Відновлення України» підтримає законопроект у першому читанні, внесе свої поправки, щоб зникли ті корупційні ризики, які сьогодні є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди та приватизації державного та комунального майна» ([№ 6102-д](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 6102-д на повторне перше читання. Прошу підтримати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 6102-д суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Шановний *PEP* Мотовиловець, ви не проголосували за це (*Шум у залі*).

Шановні колеги, у нас є інші законопроекти, які я вимушений ставити на голосування. Секундочку, у нас тут є купа альтернативних законопроектів, які я ставитиму на голосування по чергово. Друзі, нас чекає ще, як мінімум, 12 голосувань.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди державного та комунального майна» ([№ 6102](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту закону № 6102 на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту закону № 6102 суб'єкту права законодавчої ініціативи народному депутату Макарову Олегу Анатолійовичу на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Ми вже близькі до цієї омірної цифри.

У нас ще є альтернативний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди державного та комунального майна» ([№ 6102-1](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди державного та комунального майна» ([№ 6102-1](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту закону № 6102-1 на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 212.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту закону № 6102-1 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Потенціал вже більший.

Шановні колеги, ви будете здивовані, але є ще один альтернативний проект Закону «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» щодо встановлення пільгового режиму отримання в оренду державного і комунального майна орендарями, які потребують соціального захисту, здійснюють соціально значиму діяльність, зокрема забезпечують реформу шкільного харчування» ([№ 6102-2](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» щодо встановлення пільгового режиму отримання в оренду державного і комунального майна орендарями, які потребують соціального захисту, здійснюють соціально значиму діяльність, зокрема забезпечують реформу шкільного харчування» ([№ 6102-2](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту закону № 6102-2 на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 209.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, остання спроба. Я прошу (*Шум у залі*). Що «не надо», його треба проголосувати.

Шановні колеги, давайте врятуємо з цієї низки законопроектів хоча б один законопроект.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту закону № 6102-2 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

Шановні колеги, прошу підтримати цю пропозицію. Думаю, на цьому можна багато приймати інших рішень.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Усі законопроекти вважаються відхиленими. Дякую.

Шановні колеги, зараз з процедури хочуть виступити Мотовиловець і Геращенко.

Мотовиловець. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, всім дякую за голосування за РЕР. Бачу, в залі немає потенціалу, тому пропоную змінити черговість розгляду питань порядку денного: перейти до проектів постанов про створення тимчасових слідчих комісій, починаючи з проекту постанови [№ 9641](#), і закрити засідання.

Прошу поставити цю пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп! Не закрити засідання, а оголосити перерву (*Шум у залі*).

Шановні колеги, є пропозиція Мотовиловця, яку я поставлю на голосування. Але, Андрію Вікторовичу, я лише уточню вашу пропозицію: змінити черговість розгляду питань порядку денного і перейти до питань, пов'язаних з ТСК, і після цього оголосити перерву в засіданні, не закрити, ще раз підкреслюю, а оголосити перерву в засіданні.

Ставлю на голосування цю пропозицію... (*Шум у залі*). Ну, що значить, з процедури? Ми спочатку голосуємо одне, потім я вам дам слово.

Дмитро Олександрович Разумков – з процедури.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, на минулому засіданні аналогічну пропозицію від інших народних депутатів про оголошення перерви президія відмовилася ставити на голосування. Тобто ми маємо діяти за якимись одними правилами: так чи так. Нехай або скажуть, що минулого разу було порушення, або зараз не ставте на голосування пропозицію Мотовиловця, інакше – це подвійні стандарти, яких не має бути в стінах Верховної Ради.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді є пропозиція не від Мотовиловця, а від президії, якщо ви не проти. Пропоную зараз проголосувати за зміну черговості розгляду питань порядку денного, щоб перейти до розгляду питань, які стосуються тимчасових слідчих комісій, а перерву в засіданні оголошує президія. Я фіналізую, бо ми так ніколи не завершимо: проголосуємо одне, потім – буде інше.

Ставлю на голосування пропозицію про зміну черговості розгляду питань порядку денного, щоб перейти до розгляду проектів постанов, які стосуються тимчасових слідчих комісій. Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовилися всі ці проекти постанов розглянути без обговорення, тому я одразу буду їх зачитувати.

З процедури? Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую, колеги. У цій залі не має бути і сексизму. Перепрошую, я тримала руку, щоб виступити від нашої фракції з процедури, і, на жаль, лише зараз президія помітила представників опозиції.

Сьогодні в першому читанні було проголосовано важливий законопроект, і тепер ми всі – публічно важливі особи, політично значущі особи, які мабуть не мають дозволяти собі використовувати нецензурну лексику в залі Верховної Ради України. Звертаю увагу «слуг», що із сектору монобільшості постійно звучить російська мова, російський мат і лайка. Прошу президію, керівництво фракції «Слуга народу» звернути на це увагу і закликати не дозволяти використовувати російські матюки, лайку в залі Верховної Ради України. Сподіваюся, президія мене в цьому підтримає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо сексизму, то за кількістю ваших виступів, думаю, у Верховній Раді давно матріархат.

Отже, проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для здійснення парламентського контролю шляхом проведення розслідувань з питань дотримання законодавства України Міністерством оборони України, Збройними силами України, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, а також правоохоронних органів спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями, що становлять суспільний інтерес» ([№ 9641](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 9641 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів імпортозаміщення, експорту, імпорту на митну територію України товарів російського походження» ([№ 9651](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 9651 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» ([№ 10020](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 10020 в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної партії «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» ([№ 9645](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 9645 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України посадовими особами Бюро економічної безпеки України, органів державної влади та інших державних органів, які здійснюють повноваження у сфері економічної безпеки, що могли призвести до зменшення надходжень до державного та місцевих бюджетів» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної партії «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» ([№ 9657](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 9657 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 174.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Колеги, наступний проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування достатності фінансування центральними органами виконавчої влади належного лікування та реабілітації військовослужбовців у закладах охорони здоров'я та пов'язаних з цим питань» ([№ 10019](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 10019 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу. Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Продовжуємо працювати на перемогу. Слава Україні!